

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 116/24

Люксембург, 29 юли 2024 г.

Решение на Съда по дело C-119/23 | Valančius

Назначаване на съдии на Съюза: държава членка може да предложи измежду кандидатите от списък, който е изготвен от национална група от независими експерти, кандидат, различен от класирания на първо място в този списък, при условие че предложеният кандидат отговаря на предвидените от Договорите изисквания

Правителството на държава членка, създало група от независими експерти, на която е възложено да оцени кандидатите за длъжността съдия в Общия съд на Европейския съюз и да изготви списък с класиране на кандидатите, отговарящи на предвидените в Договорите изисквания за независимост и за професионална правоспособност¹, може да предложи измежду кандидатите от този списък кандидат, различен от класирания на първо място, при условие че предложеният кандидат отговаря на посочените изисквания.

Г-н Virgilijus Valančius е назначен за съдия в Общия съд на Европейския съюз през 2016 г. След като мандатът му изтича през 2019 г., литовското правителство публикува обява за кандидатстване и приема процедура за избор на кандидат за тази длъжност. Съгласно посочената процедура работна група, по-голямата част от членовете на която са независими експерти, изготвя списък с класиране на кандидатите в низходящ ред съобразно получения от тях резултат. Най-високо класиран в този списък е г-н Valančius. С решение от 4 май 2022 г. литовското правителство предлага лицето, класирано на второ място в посочения списък, като кандидат за длъжността съдия в Общия съд. След като комитетът по член 255² дава неблагоприятно становище за този кандидат, с решение от 19 април 2023 г. литовското правителство предлага лицето, което е на трето място в списъка с класиране, а именно г-н Saulius Lukas Kalėda, като кандидат за тази длъжност. С решение от 15 септември 2023 г., взето след благоприятно становище на комитета по член 255, правителствата на държавите членки назначават г-н Kalėda за съдия в Общия съд.

Г-н Valančius подава жалба до Окръжен административен съд Вилнюс (Литва) за отмяна на двете решения на литовското правителство за предлагане. Тъй като има съмнения относно отражението на правото на Съюза върху националните процедури за предлагане на кандидати за длъжността съдия в Общия съд, тази юрисдикция отправя съответно запитване до Съда.

В решението си Съдът припомня, че **изискването за независимост на съдилищата** конкретизира основополагащата ценност на правовата държава, прогласена в член 2 ДЕС, и **се прилага както на равнището на Съюза, по-специално за съдиите в Общия съд, така и на равнището на държавите членки** — за националните юрисдикции. Оттук Съдът прави извод, че материалноправните предпоставки и процесуалноправните условия относно назначаването на съдиите в Общия съд трябва да дават възможност да се **изключи всякакво оправдано съмнение** в съзнанието на правните субекти, **че тези съдии отговарят на изискванията за независимост и за професионална правоспособност**, залегнали в член 19 ДЕС и член 254 ДФЕС, за да изпълняват длъжността съдия в Общия съд. За целта е необходимо по-

специално да се **гарантира честността на цялата процедура за назначаване на съдиите в Общия съд** и следователно на резултата от тази процедура **на всеки от трите етапа, които тя включва**.

На първо място, по отношение на националния етап по предлагане на кандидат за длъжността съдия в Общия съд, Съдът приема, че при липсата в правото на Съюза на съответни специални разпоредби всяка държава членка трябва да уреди процесуалноправните условия за предлагане на кандидат. Ето защо всяка държава членка **има свободата да реши дали да предвиди процедура** за подбор и предлагане на кандидат. Процесуалноправните условия обаче не трябва да пораждат в съзнанието на правните субекти оправдани съмнения, че предложеният кандидат отговаря на предвидените от Договорите изисквания. Обстоятелството, че в процеса по назначаване на съдиите вземат участие представители на законодателната или изпълнителната власт, само по себе си не може да породи такива оправдани съмнения в съзнанието на правните субекти. При все това, **участието на независими консултативни органи и съществуването в националното право на задължение за мотивиране** могат да допринесат за по-голямата обективност на процеса на назначаване. Колкото до материалноправните предпоставки за предлагането на кандидатите, **държавите членки** разполагат с широко правомощие за преценка как да определят тези предпоставки. Те обаче са **дължни** — независимо какви са съответно утвърдените за целта процесуалноправни условия — **да гарантират, че предложените кандидати отговарят на изискванията за независимост и за професионална правоспособност**, залегнали в Договорите.

Така, когато държава членка е създавала процедура за подбор на кандидатите за длъжността съдия в Общия съд, в рамките на която на група от независими експерти е възложено да изготви списък с класиране на кандидатите, отговарящи на предвидените от Договорите изисквания, и да посочи като препоръка класирания на първо място кандидат, сам по себе си фактът, че правителството на тази държава членка е решило да предложи кандидат от този списък, различен от класирания на първо място, не е достатъчен, за да се направи извод, че това предложение може да породи оправдани съмнения, че предложеният кандидат отговаря на въпросните изисквания.

По-нататък, по отношение на втория етап, който включва процедурата за назначаване на съдиите в Общия съд, а именно **участието на комитета по член 255**, Съдът изяснява, че за да даде становище посоченият комитет **трябва да провери дали предложеният кандидат за длъжността съдия в Общия съд отговаря на изискванията за независимост и за професионална правоспособност**, залегнали в Договорите. За целта комитетът по член 255 може да поиска от правителството, направило предложението, да му предаде допълнителна информация или други елементи, които той смята за необходими.

Накрая, по отношение на третия етап от процедурата за назначаване, при който **правителствата на държавите членки приемат решение за назначаване**, Съдът подчертава, че **отговорността да се гарантира спазването на споменатите изисквания е възложена съвместно и на тези правителства**, когато с оглед на даденото становище на комитета по член 255 ДФЕС те решават да назначат за съдия в Общия съд кандидата, предложен от някое от тези правителства. Щом бъде назначен, всъщност този кандидат става съдия на Съюза и не представлява държавата членка, която го е предложила.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст и евентуално резюмето](#) на съдебното решение се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването му.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 2083.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Съгласно член 19, параграф 2, трета алинея ДЕС „[с]ъдиите и генералните адвокати на Съда и съдиите на Общия съд се избират измежду лица, чиято независимост е извън съмнение и които отговарят на условията, предвидени в членове 253 и 254 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Те се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки за срок от шест години“. Член 254, втора алинея ДФЕС предвижда, че „[ч]леновете на Общия съд се избират измежду лица, които представят всички гаранции за независимост и притежават необходимата правоспособност за заемане на висши съдебни длъжности“.

² Съгласно член 255 ДФЕС се създава „комитет, който да дава становище относно годността на кандидатите да упражняват функциите на съдия и генерален адвокат на Съда и на Общия съд, преди правителствата на държавите членки да ги назначат“.